

ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ
A study of problems and obstacles in procurement or procurement of supplies by the courts
in Samut Prakan Province.

ศุพนิดา สีมุรินทร์

โครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต One Day Program สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ

Supanida Siphumin

Master of Business Administration One Day Program in Management Ramkhamhaeng University
Corresponding Author

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรครวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีเก็บแบบสอบถามจำนวน 130 ฉบับ จากประชากรซึ่งเป็นข้าราชการศาลยุติธรรม ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และลูกจ้างชั่วคราว ของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ศาลจังหวัดสมุทรปราการ ศาลแขวงสมุทรปราการ และศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรปราการ สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ สถิติไค-สแควร์ (Chi - Square)

ผลการศึกษาวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 34-41 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ตำแหน่งงานเป็นข้าราชการ มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 6 -10 ปี และอยู่ในหน่วยงานศาลแขวงสมุทรปราการมากที่สุด พบปัญหาและมีแนวทางการแก้ไขในด้านขั้นตอนและวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดสรรงบประมาณ ความต้องการใช้พัสดุ ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ ด้านผู้ขายหรือผู้ให้บริการ ด้านการกำหนดคุณภาพของพัสดุ ด้านการตัดสินใจของผู้ตรวจรับพัสดุหรือคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ด้านการตรวจรับพัสดุและการบริหารสัญญา และด้านการเบิกจ่ายชำระค่าพัสดุ

ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันด้านตำแหน่งงาน ส่งผลให้พบปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการต่างกัน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน และหน่วยงาน ไม่ส่งผลให้พบปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการต่างกัน และพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาที่แตกต่างกันในด้านขั้นตอนและวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านความต้องการใช้พัสดุ ด้านผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ ด้านผู้ขายหรือผู้ให้บริการ ด้านการกำหนดคุณภาพของพัสดุ ด้านการตัดสินใจของผู้ตรวจรับพัสดุหรือคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ด้านการตรวจรับพัสดุและการบริหารสัญญา และด้านการเบิกจ่ายชำระค่าพัสดุ ส่งผลให้มีแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างของศาลในจังหวัดสมุทรปราการต่างกัน

Abstract

This research study aimed to study demographic factors, and factors affecting problems and obstacles, including solutions to problems and obstacles in the procurement or procurement of supplies by the courts in Samut Prakan Province It is a quantitative research, by collecting 130 questionnaires from the population who are civil servants of the Court of Justice, permanent employees, government employees and temporary workers of the courts in Samut Prakan Province, namely the Samut Prakan Provincial Court Samut Prakan District Court and the Juvenile and Family Court, Samut Prakan Province. The statistic used in hypothesis testing such as chi-square statistic. (Chi - Square)

The study found that the majority of respondents were female. Age between 34-41 years old with a bachelor's degree Job position as a civil servant It has a working period of 6 -10 years and is in the Samut Prakan District Court the most. Found problems and have solutions in terms of procurement procedures and methods. budget allocation demand for supplies supplies worker seller or service provider Determining the quality of the parcel The decision of the parcel inspector or the parcel inspection committee In the field of parcel inspection and contract management and the disbursement of parcel payments.

The hypothesis test results showed that Different personal factors for job titles As a result, problems and obstacles were encountered in the procurement or procurement of materials by different courts in Samut Prakan Province. As for personal factors that were different in terms of gender, age, education level. Working hours and agencies do not result in problems and obstacles in procurement or procurement of materials from different courts in Samut Prakan Province. And found that factors affecting different problems in procurement procedures and methods budget allocation on demand for supplies On the part of workers in the field of supplies seller or service provider Determining the quality of the parcel The decision of the parcel inspector or the parcel inspection committee In the field of parcel inspection and contract management and the disbursement of parcel payments As a result, there are different approaches to solving procurement problems of courts in Samut Prakan Province.

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐให้เหมาะสมสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นมาเพื่อกำหนดให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง มีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีเกณฑ์มาตรฐานกลางให้หน่วยงานนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญ ซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผน การดำเนินงานและมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล แม้ว่าการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดพัสดุจะมีกฎหมาย ระเบียบ กฎกระทรวง ประกาศ และหนังสือเวียน กำหนดแนวทางไว้ แต่ในบางครั้งเกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างหรือจัดหาพัสดุ เกิดความล่าช้าในการดำเนินการ ทำให้จัดหาพัสดุได้ไม่ทันกับความต้องการของผู้ต้องการใช้พัสดุ บางครั้งพบว่ามีราคาสูงเกินกว่าที่ควร หรือ ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุมีประสิทธิภาพ ได้มาซึ่งพัสดุที่มีคุณภาพ ในราคาที่เหมาะสม และทันกับความต้องการใช้งานพัสดุนั้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ต่างกัน จะพบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการต่างกัน
2. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุที่พบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการต่างกัน จะมีแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วยปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ รวมทั้งหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาปฏิบัติงาน และหน่วยงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ขั้นตอนและวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดสรรงบประมาณ ความต้องการของผู้ใช้งาน ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ขายหรือผู้ให้บริการ คุณภาพสินค้าและบริการ ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ การตรวจรับพัสดุและบริหารสัญญา การชำระค่าสินค้าและบริการ และแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ

2. **ขอบเขตด้านประชากร** ศึกษาผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุ ซึ่งเป็นข้าราชการศาลยุติธรรม ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และลูกจ้างชั่วคราว ของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ศาลจังหวัดสมุทรปราการ ศาลแขวงสมุทรปราการ และศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรปราการ ทั้งหมด 183 คน

3. **ขอบเขตด้านพื้นที่** สำนักงานอำนวยการประจำศาลจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานอำนวยการประจำศาลแขวงสมุทรปราการ และสำนักงานประจำศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรปราการ

4. **ขอบเขตด้านระยะเวลา** ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ เดือน มิถุนายน - สิงหาคม 2565 ระยะเวลา 3 เดือน

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาและ แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุ

Mc Namara (1999) กล่าวว่า วิธีการแก้ปัญหาหลากหลายวิธี ไม่มีวิธีการแก้ปัญหาใดที่จะสามารถแก้ปัญหาทุกเรื่องได้ แต่มีแนวปฏิบัติพื้นฐานที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้ โดยต้องมีการฝึกใช้เสียก่อนเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยจนสามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งจะต้องเริ่มด้วยการระบุปัญหาโดยใช้วิธีการตั้งคำถาม อาทิ อะไรคือสิ่งที่เห็นว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้คิดว่ามีปัญหาเกิดขึ้น ปัญหาที่ว่านั้นเกิดขึ้นที่ไหน เกิดขึ้นอย่างไร เกิดขึ้นเมื่อใด กำลังเกิดขึ้นกับใคร และทำไมจึงเกิดขึ้น จากนั้นให้เขียนอธิบายว่าสิ่งที่กำลังเกิดในขณะนั้น โดยแท้จริงควรจะเป็นอย่างไร ต้องพยายามอธิบายให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เขียนอย่างเจาะจง และครอบคลุมประเด็นว่า อะไร ที่ไหน อย่างไร กับใคร และทำไม จากนั้นมองหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาและเลือกวิธีการแก้ปัญหาโดยคัดเลือกวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหานั้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. รายงานการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2564 ของกองคลัง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้สรุปปัญหา อุปสรรค ของการจัดซื้อจัดจ้างไว้ว่า การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างบางโครงการเป็นไปด้วยความล่าช้า เนื่องจากมีผู้เสนอราคาใช้สิทธิการอุทธรณ์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง การส่งมอบงานตามสัญญาเป็นไปด้วยความล่าช้า เนื่องจากการดำเนินงานตามสัญญาอยู่ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด 19 และจากการออกกฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 ซึ่งการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติเพิ่มเติมมีรายละเอียดค่อนข้างมากและมีความยุ่งยากซับซ้อน

2. รายงานผลการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของสำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ สรุปปัญหาอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างไว้ว่า การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเร่งด่วน กระชั้นชิด อาจส่งผลให้เกิดความเสี่ยงและเกิดข้อผิดพลาดในการดำเนินการได้ การจัดทำขอบเขตงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะของพัสดุไม่ชัดเจน ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความเข้าใจเท่าที่ควรทำให้การดำเนินการไม่เป็นไปตามแผน

3. เอกสารประกอบการประชุม คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องนำเสนอเพื่อพิจารณา วาระที่ 5.3 การพิจารณาการเร่งรัด ติดตาม การใช้จ่ายเงินภาครัฐ (เล่มที่ 1 รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564) ครั้งที่ 12/2563 วันอังคารที่ 12 ตุลาคม 2564 เวลา 13.00 น. ณ ห้องประชุม ชั้น 8 อาคารเรียนรวมและอำนวยการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (2560, 12 ตุลาคม หน้า 12-15) สรุปปัญหาหรืออุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่ามีการกำหนดคุณลักษณะสัมพันธ์ให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะบางรายการไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของโครงการ การคุณลักษณะเฉพาะไม่ชัดเจน มีการจัดซื้อจัดจ้างเร่งด่วนทำให้กระทบการจัดซื้อจัดจ้างที่วางแผนไว้ ไม่มีการวางแผนการจัดซื้อทำให้จัดซื้อของชนิดเดียวกันในระยะเวลาใกล้เคียงกัน มีความเสี่ยงต่อการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง มีการบริหารสัญญาหลายสัญญาในเวลาเดียวกันทำให้มีความเสี่ยงต่อการบริหารสัญญา มีปริมาณงานเพิ่มงานลดที่เกิดจากปัญหาหน้างานทำให้งานล่าช้า คู่สัญญาขอเปลี่ยนแปลงสินค้าหรือคุณลักษณะที่ได้ตกลงไว้ในสัญญาหรือข้อตกลง ด้วยเหตุผล เช่น มีการยกเลิกผลิต เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลง ทำให้ไม่สามารถส่งมอบพัสดุได้ตรงตามข้อกำหนด หรือขอขยายระยะเวลาในการส่งมอบพัสดุ จากผลกระทบการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบได้ ตามสัญญาหรือข้อตกลงได้ คิดปัญหาเรื่องการขนส่งสินค้าจากภายในประเทศและต่างประเทศ บุคลากรมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอและมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย จึงขาดความต่อเนื่อง ต้องใช้เวลาในการถ่ายทอดงานหรือเรียนรู้งาน ส่งผลให้การปฏิบัติงานช้ากว่ากำหนด บุคลากรที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการยังไม่ตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเอกสารล่าช้ากว่ากำหนด ทำให้ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเกิดความล่าช้าไปด้วย

สำหรับแนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะพบว่า ต้องมีการทบทวนการกำหนดคุณลักษณะ/แบบรูป รายการละเอียด/ขอบเขตงาน (TOR) และราคากลาง ไม่กำหนดคุณลักษณะที่เฉพาะเจาะจง เช่น การระบุยี่ห้อ ตรวจสอบคุณลักษณะให้เข้าเกณฑ์อย่างน้อย 3 ยี่ห้อ ตรวจสอบรายละเอียดของเนื้องาน การประมาณราคาให้ถูกต้อง ครบถ้วน ควรวางแผนความต้องการใช้พัสดุให้เพียงพอต่อการใช้งาน สำรวจความต้องการใช้พัสดุตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ และจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ การจัดความสำคัญของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้ถือเป็นภาระงานของบุคลากรทุกคนที่จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการจัดซื้อจัดจ้าง ควรมีการเร่งรัดติดตามการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามแผนงาน ผู้ที่เกี่ยวข้องควรตระหนักถึงความสำคัญของสัญญา และแนบท้ายสัญญาจะเปลี่ยนแปลง ลด ให้พิจารณาด้วยความรอบครอบ

4. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (กรกช อ่อนนุ่ม, 2562:228-231) พบมากในเรื่องความต้องการใช้พัสดุ ผู้ใช้งานไม่วางแผนการใช้พัสดุ บางครั้งจึงเกิดการ

จัดหาที่เร่งด่วนหรือล่าช้า ได้พัสดุไม่ตรงตามความต้องการไม่ทันเวลา มีเจ้าหน้าที่พัสดุน้อยเมื่อเทียบกับงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่มักจะอยู่ในตำแหน่งหน้าที่ไม่นาน ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีการกำหนดให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาหลายชุด ผู้ได้รับแต่งตั้งไม่ได้เข้าใจในระเบียบ ขาดความชำนาญ เพียงแต่เข้ามาทำหน้าที่เท่านั้น ไม่ทราบขั้นตอนก่อนหน้าหรือผลที่จะเกิดหลังจากนี้

จากปัญหาของการจัดซื้อจัดจ้างไปแล้วข้างต้น ได้สรุปแนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ ควรดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่บุคลากร อาจด้วยวิธีการอบรม แลกเปลี่ยนมุมมอง ความคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนนำไปสู่การปฏิบัติและเกิดความผิดพลาดในการทำงาน

5. ปัญหาและอุปสรรคต่อกระบวนการในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง (เชษฐธิตา ชูแก้ว ,การประชุมวิชาการเสนอผลงานระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8: 655-656) พบว่ามีระเบียบการปฏิบัติที่ยุกยักหลายขั้นตอนขาดความคล่องตัว ไม่มีความยืดหยุ่น ด้านบุคลากรพบว่าไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน สำหรับข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านบุคลากร ควรจัดให้มีการอบรม สัมมนางานพัสดุทุกปีและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานพัสดุควรสนใจศึกษาระเบียบปฏิบัติอยู่เสมอ และควรมีการซักซ้อมความเข้าใจแก่กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งตามระเบียบพัสดุ เพื่อให้ทราบถึงอำนาจหน้าที่ก่อนการปฏิบัติงานตามคำสั่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุ ซึ่งเป็นข้าราชการศาลยุติธรรม ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และลูกจ้างชั่วคราว ของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ศาลจังหวัดสมุทรปราการ ศาลแขวงสมุทรปราการ และศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรปราการ ทั้งหมด 183 คน

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie Morgan) จะได้กลุ่มตัวอย่าง 124 คน เพื่อการตอบกลับไม่สมบูรณ์และเพื่อช่วยลดการคลาดเคลื่อนของจำนวนข้อมูล จึงดำเนินการเก็บข้อมูลโดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 130 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบหลายขั้นตอน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ แบ่งกลุ่มเป้าหมายออกเป็นกลุ่มๆ 3 หน่วยงาน คือ ศาลจังหวัดสมุทรปราการ ศาลแขวงสมุทรปราการ และศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรปราการ โดยสุ่มทุกหน่วยงาน จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญพบบุคคล โดยการทำแบบสอบถามใน Google form แล้วส่งแบบสอบถามในกลุ่มไลน์ของทั้ง 3 หน่วยงาน ซึ่งแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน การสุ่มแบบนี้เราจะไม่ทราบว่าจะมีผู้ใดตอบแบบสอบถามให้เราบ้าง เหมือนเป็นการบังเอิญเจอแล้วตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะคำถามที่ใช้จะเป็นคำถามปลายปิด จำนวน 6 ข้อ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูล Nominal Scales และ Ordinal Scales

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดการพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ เป็นคำถามปลายปิด จำนวน 9 ข้อ ใช้ระดับการวัด Nominal Scales

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดการพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ เป็นคำถามปลายปิด จำนวน 9 ข้อ ใช้ระดับการวัดข้อมูล Nominal Scales

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้นำแบบสอบถามที่พัฒนาแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม แล้วนำผลการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณีรัตน์ จรุงเดชากุล ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. อาจารย์ ดร. ณัฐวุฒิ สันตระกูล ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. นางศรีณรัชต์ พวงสมบัติ ตำแหน่ง นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการพิเศษ

นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.92 ถือว่า ใช้ได้

ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ไปปรับปรุงแก้ไข และนำแบบสอบถามมาตรวจสอบ ด้วยการทดลองใช้กับประชากรตัวอย่างที่มีความใกล้เคียงกับประชากรการวิจัย จำนวน 20 คน เพื่อทดสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม โดยนำถามที่มีมาตรวัดเป็น Interval scale มาคำนวณสัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือด้วยวิธีของครอนบาค แต่เนื่องจากคำถามในแบบสอบถามไม่มีตัวแปร Interval scale จึงไม่สามารถหาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการส่งแบบสอบถาม Google form ในไลน์กลุ่มของศาลแขวงสมุทรปราการและขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ของศาลจังหวัดสมุทรปราการและศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรปราการส่งแบบสอบถาม Google form เข้าไลน์กลุ่มของทั้ง 2 หน่วยงาน เพื่อให้ข้าราชการศาลยุติธรรม ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และลูกจ้างชั่วคราว ของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ ทำแบบสอบถามออนไลน์ เมื่อได้แบบสอบถามแล้ว จึงนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูล แล้วนำมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามที่ได้คืนมาและคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาลงข้อมูลในโปรแกรม PASW Statistics18 เพื่อประมวลผลการวิจัย โดยการสร้าง Code book ขึ้นมาเพื่อลงในโปรแกรม PASW Statistics18 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามลงในโปรแกรมและประมวลผลทางสถิติโดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้ตามสมมุติฐาน คือ

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ต่างกัน จะพบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการต่างกัน ใช้สถิติทดสอบ คือ Chi-square

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุที่พบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการต่างกัน จะมีแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการต่างกัน ใช้สถิติทดสอบ คือ Chi-square

ผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 34-41 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ตำแหน่งงานเป็นข้าราชการ มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 6 -10 ปี และอยู่ในหน่วยงานศาลแขวงสมุทรปราการมากที่สุด รองลงมาคือศาลจังหวัดสมุทรปราการ

สำหรับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหาของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า

1. ด้านขั้นตอนและวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง พบปัญหามากที่สุด คือ มีระเบียบการปฏิบัติที่ยู่ยากหลายขั้นตอน โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ศึกษาระเบียบที่เกี่ยวข้อง และติดตามการปรับปรุงแก้ไขระเบียบอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ พบปัญหามากที่สุด คือ จัดสรรงบประมาณมาช่วงใกล้สิ้นปีงบประมาณทำให้ต้องเร่งจัดซื้อจัดจ้าง โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ สำรองและเร่งจัดซื้อพัสดุที่ใช้ประจำก่อนสิ้นปีอย่างน้อย 2 เดือน เพื่อได้รับจัดสรรงบประมาณจะได้ทำเฉพาะงานเร่งด่วน

3. ด้านความต้องการใช้พัสดุ พบปัญหามากที่สุด คือ ต้องการใช้งานด่วน ทำให้ต้องเร่งจัดซื้อจัดจ้างให้ทันต่อความต้องการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ผู้ใช้งานต้องสำรวจและวางแผนความต้องการใช้งานพัสดุทั้งชนิดและปริมาณการใช้ให้เหมาะสม

4. ด้านผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ พบปัญหามากที่สุด คือ ไม่เข้าใจในขั้นตอนและวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ทำให้การดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนหรือไม่ทันต่อการใช้งาน โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ตัวเจ้าหน้าที่ต้องหมั่นศึกษาระเบียบปฏิบัติด้านพัสดุ เพื่อให้การปฏิบัติงานถูกต้องและรวดเร็ว

5. ด้านผู้ขายหรือผู้ให้บริการ พบปัญหามากที่สุด คือ ผู้ขายต้องการเป็นคู่ค้ากับหน่วยงาน แต่ไม่สามารถจัดทำเอกสารเพื่อใช้ประกอบการจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงานได้ โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ จัดหาคู่ค้าไว้หลายราย เพื่อเปรียบเทียบทั้งด้านคุณภาพและราคา

6. ด้านการกำหนดคุณภาพของพัสดุ พบปัญหามากที่สุด คือ กำหนดคุณภาพตามราคาหรือจำนวนงบประมาณที่มี ส่งผลให้ได้รับพัสดุไม่ตรงตามความต้องการแท้จริงหรือได้ของคุณภาพต่ำ โดยมีแนว

ทางการแก้ไขปัญหาคือ ต้องจัดหาพัสดุที่มีคุณภาพเหมาะสมและคุ้มค่ากับราคา เพื่อให้สามารถใช้งานได้
อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ด้านการตัดสินใจของผู้ตรวจรับพัสดุหรือคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ พบปัญหามากที่สุด คือ
ไม่ตรวจรับ เนื่องจากเห็นว่าพัสดุที่ส่งมอบมีคุณภาพ ชนิด ประเภท และปริมาณไม่ตรงกับที่เสนอมา โดยมี
แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ กรณีส่งมอบไม่ตรงตามคุณภาพ ชนิด ประเภท และปริมาณ ที่เสนอมา จะไม่
รับมอบและติดตามผู้ขายจนกว่าจะได้รับมอบพัสดุที่ถูกต้อง

8. ด้านการตรวจรับพัสดุและการบริหารสัญญา พบปัญหามากที่สุด คือ ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็น
คณะกรรมการพิจารณาหรือลาไม่สามารถดำเนินการตรวจรับได้ โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ หาก
คณะกรรมการไม่สามารถดำเนินการได้จะต้องจัดทำบันทึกขอเปลี่ยนคณะกรรมการ เพื่อให้กระบวนการ
จัดซื้อจัดจ้างดำเนินต่อไปได้

9. ด้านการเบิกจ่ายชำระค่าพัสดุ พบปัญหามากที่สุด คือ เบิกจ่ายล่าช้า เนื่องจากเอกสารประกอบการ
เบิกจ่ายไม่ถูกต้อง โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ เจ้าหน้าที่พัสดุต้องตรวจสอบเอกสารให้ครบถ้วน
ถูกต้องก่อนส่งเบิกจ่าย

ซึ่งจากผลการวิจัยข้างต้นสามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

จากผลการทดสอบสมมุติฐานการวิจัยข้อ 1 : ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือการ
จัดหาพัสดุที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ต่างกัน จะพบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อ
จัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการต่างกัน

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุที่มีตำแหน่งงาน
ที่ต่างกัน จะพบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลใน
จังหวัดสมุทรปราการต่างกัน เนื่องจากบุคลากรของหน่วยงานในแต่ละตำแหน่งงานจะเกี่ยวข้องกับ
กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างในฐานะแตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นในฐานะผู้อนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง ผู้ปฏิบัติงาน
จัดซื้อจัดจ้าง ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้ใช้งานพัสดุ รวมทั้งผู้มี
หน้าที่เบิกจ่ายเงิน ส่งผลให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละตำแหน่งงานพบปัญหาและ
อุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างแตกต่างกันไปตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือการมีส่วนร่วมในแต่ละ
กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุที่มีเพศ อายุ
ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน และหน่วยงาน ต่างกัน จะพบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคของ
การจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการไม่ต่างกัน เนื่องจากในกระบวนการ
จัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุจะมีผู้ที่ได้รับมอบหมายหรือมีหน้าที่เกี่ยวข้องตามตำแหน่งหรือตาม
คุณสมบัติที่เหมาะสมกับกระบวนการนั้นๆ ดังนั้น บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายหน้าที่หรือ
เกี่ยวข้องกับกระบวนการนั้น ไม่ว่าจะเป็นเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน และหน่วยงานใด
จะพบปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างไม่แตกต่างกัน

ไม่สอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2560) ที่กล่าวว่า อายุและการศึกษา แตกต่างกันจะมีความต้องการที่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับ ชินดา เฉยแสง และ พัชรหทัย จารุทวีผลนุกูล (2564) กล่าวว่าเพศชายและหญิงจะมีทัศนคติที่ต่างกัน อายุจะเป็นตัวแปรในการแบ่งกลุ่มตลาด และระดับการศึกษา เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความคิด ค่านิยม ทัศนคติ และพฤติกรรมที่แตกต่างกัน

จากผลการทดสอบสมมุติฐานการวิจัยข้อ 2 : ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุที่พบปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการต่างกัน จะมีแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของศาลในจังหวัดสมุทรปราการต่างกัน

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าในทุกปัจจัยของกระบวนการซื้อจัดจ้างจะพบปัญหาโดยเฉพาะเจาะจงในแต่ละปัจจัย และจะมีแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยเฉพาะเจาะจงสำหรับปัจจัยนั้น ซึ่งแต่ละปัจจัยที่ต่างกันจะพบปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งมีแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างกัน ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นแต่ละปัจจัย ดังนี้

1. ด้านขั้นตอนและวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง พบปัญหามากที่สุด คือ มีระเบียบการปฏิบัติที่ยุ่งยากหลายขั้นตอน โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ศึกษาระเบียบที่เกี่ยวข้อง และติดตามการปรับปรุงแก้ไขระเบียบอย่างต่อเนื่อง

สอดคล้องกับ รายงานการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2564 ของกองคลัง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งได้สรุปปัญหาอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้าง ว่ากระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง กำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 22 ธันวาคม 2563 และการกำหนดแนวทางการปฏิบัติตามกฎกระทรวงฯ ซึ่งการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติเพิ่มเติมซึ่งมีรายละเอียดค่อนข้างมากและมีความยุ่งยากซับซ้อน

สอดคล้องกับ ปัญหาและอุปสรรคต่อกระบวนการในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง (เชษฐฐิติลา ชูแก้ว ,การประชุมวิชาการเสนอผลงานระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8: 655-656) ที่พบด้านปัญหาและอุปสรรคต่อกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่าประสิทธิภาพของระบบการจัดซื้อจัดจ้างนั้นมีระเบียบการปฏิบัติที่ยุ่งยากหลายขั้นตอนขาดความคล่องตัว ไม่มีความยืดหยุ่น ไม่สามารถแก้ไขปัญหาเร่งด่วนได้นอกจากนั้นระเบียบไม่สามารถป้องกันการแก้ไขปัญหาการสมยอมในการเสนอราคา

2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ พบปัญหามากที่สุด คือ จัดสรรงบประมาณมาช่วงใกล้สิ้นปีงบประมาณทำให้ต้องเร่งจัดซื้อจัดจ้าง โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ สำรองและเร่งจัดซื้อพัสดุที่ใช้ประจำก่อนสิ้นปีอย่างน้อย 2 เดือน เพื่อให้ได้รับจัดสรรงบประมาณเร่งด่วนจะได้ทำเฉพาะงานเร่งด่วน

3. ด้านความต้องการใช้พัสดุ พบปัญหามากที่สุด คือ ต้องการใช้งานด่วน ทำให้ต้องเร่งจัดซื้อจัดจ้างให้ทันต่อความต้องการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ผู้ใช้งานต้องสำรวจและวางแผนความต้องการใช้งานพัสดุทั้งชนิดและปริมาณการใช้ให้เหมาะสม

สอดคล้องกับ รายงานผลการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของสำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ซึ่งสรุปปัญหาอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างว่าการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเร่งด่วน กระชั้นชิด อาจส่งผลให้เกิดความเสี่ยง และเกิดข้อผิดพลาดในการดำเนินการได้

สอดคล้องกับ เอกสารประกอบการประชุม คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องนำเสนอเพื่อพิจารณา วาระที่ 5.3 การพิจารณาการเร่งรัด ติดตาม การใช้จ่ายเงินภาครัฐ (เล่มที่ 1 รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564) ครั้งที่ 12/2563 วันอังคารที่ 12 ตุลาคม 2564 เวลา 13.00 น. ณ ห้องประชุม ชั้น 8 อาคารเรียนรวมและอำนวยการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (2560,12 ตุลาคม หน้า 12-15) ซึ่งพบปัญหาหรืออุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้าง คือ การจัดซื้อจัดจ้างวัสดุครุภัณฑ์เร่งด่วนหรือจัดซื้อจัดจ้างก่อนขอความเห็นชอบ ทำให้กระทบการจัดซื้อจัดจ้างที่วางแผนไว้ก่อนเกิดความล่าช้า จึงควรมีการวางแผนความต้องการใช้พัสดุให้เพียงพอต่อการใช้งาน เวลาที่ต้องการใช้ จะได้มีการมีพัสดุทันใช้เป็นไปตามความต้องการ รวมถึงมี เวลาในการพิจารณาพัสดุนั้นๆ ให้ได้พัสดุที่มีคุณภาพและเกิดความคุ้มค่าสูงสุด และอีกปัญหาที่พบคือการจัดซื้อวัสดุชนิดเดียวกัน ไม่ได้มีการวางแผนไว้ก่อน จัดซื้อในระยะเวลาใกล้เคียงกัน วงเงินรวมกันแล้วเกินกว่าหนึ่งแสนบาท ซึ่งหากดำเนินการ โดยเร่งรีบตรวจสอบไม่ละเอียดก็มีความเสี่ยงต่อการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง จึงควรสำรวจความต้องการใช้พัสดุ ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ มีพัสดุใดบ้างที่จำเป็นต้องใช้พร้อมกัน หรือใช้งาน ร่วมกัน เช่น โตะ เก้าอี้ และจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ

ไม่สอดคล้องกับ รายงานผลการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของสำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ สรุปปัญหาอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่า ผู้รับผิดชอบโครงการเสนอความต้องการในการจัดหาพัสดุ แต่จัดทำขอบเขตงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะของพัสดุไม่ชัดเจน

4. ด้านผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ พบปัญหามากที่สุด คือ ไม่เข้าใจในขั้นตอนและวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ทำให้การดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนหรือไม่ทันต่อการใช้งาน โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ตัวเจ้าหน้าที่ต้องหมั่นศึกษาระเบียบปฏิบัติด้านพัสดุ เพื่อให้การปฏิบัติงานถูกต้องและรวดเร็ว

สอดคล้องกับ รายงานผลการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของสำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ซึ่งสรุปปัญหาอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างว่าพบผู้ปฏิบัติงานไม่มีความเข้าใจเท่าที่ควร ในขั้นตอน และระยะเวลา การจัดซื้อจัดจ้าง รวมถึงวิธีการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้การดำเนินการไม่เป็นไปตามแผน

ไม่สอดคล้องกับ เอกสารประกอบการประชุม คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องนำเสนอเพื่อพิจารณา วาระที่ 5.3 การพิจารณาการเร่งรัด ติดตาม การใช้จ่ายเงินภาครัฐ (เล่มที่ 1 รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564) ครั้งที่ 12/2563 วันอังคารที่ 12 ตุลาคม 2564 เวลา 13.00 น. ณ ห้องประชุม ชั้น 8 อาคารเรียนรวมและอำนวยการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (2560,12 ตุลาคม หน้า 12-15) ที่พบปัญหาหรืออุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างด้านบุคลากรประจำงานพัสดุ และผู้เชี่ยวชาญประจำงานอาคารสถานที่ที่มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอและมีการ

เปลี่ยนแปลง บ่อย จึงขาดความ ต่อเนื่องในการดำเนินงานด้านงานพัสดุและงานอาคารสถานที่ ต้อง ใช้เวลา ในการถ่ายทอดงานหรือเรียนรู้งาน ส่งผลให้การปฏิบัติงานช้า กว่ากำหนด

ไม่สอดคล้องกับ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (กรกช อ่อนนุ่ม ,2562:228-231) ที่พบปัญหาด้านบุคลากรว่ามีเจ้าหน้าที่พัสดุปฏิบัติงานอยู่ประมาณ 2-3 คน มาจากการแต่งตั้ง ถือว่าเป็นจำนวนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับปริมาณงานภายในหน่วย อาจทำให้เกิดความผิดพลาดได้ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่มักจะอยู่ในตำแหน่งหน้าที่เพียงไม่นานก็จะดำเนินเรื่อง ย้ายไปยังฝ่ายงานอื่น

5. ด้านผู้ขายหรือผู้ให้บริการ พบปัญหามากที่สุด คือ ผู้ขายต้องการเป็นคู่ค้ากับหน่วยงาน แต่ไม่สามารถจัดทำเอกสารเพื่อใช้ประกอบการจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงานได้ โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ จัดหาคู่ค้าไว้หลายราย เพื่อเปรียบเทียบทั้งด้านคุณภาพและราคา

ไม่สอดคล้องกับ รายงานการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2564 ของกองคลัง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ที่ได้สรุปปัญหาอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่า การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง บางโครงการเป็นไปด้วยความล่าช้า เนื่องจากมีผู้เสนอราคาใช้สิทธิการอุทธรณ์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง จึงได้ รายงานความเห็นพร้อมเหตุผล ไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน เพื่อพิจารณาสั่งการ ต่อไป

6. ด้านการกำหนดคุณภาพของพัสดุ พบปัญหามากที่สุด คือ กำหนดคุณภาพตามราคาหรือจำนวน งบประมาณที่มี ส่งผลให้ได้รับพัสดุไม่ตรงตามความต้องการแท้จริงหรือได้ของคุณภาพต่ำ โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ต้องจัดหาพัสดุที่มีคุณภาพเหมาะสมและคุ้มค่ากับราคา เพื่อให้สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

ไม่สอดคล้องกับ เอกสารประกอบการประชุม คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องนำเสนอเพื่อพิจารณา วาระที่ 5.3 การพิจารณาการเร่งรัด ติดตาม การใช้ จ่ายเงินภาครัฐ (เล่มที่ 1 รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564) ครั้งที่ 12/2563 วัน อังคารที่ 12 ตุลาคม 2564 เวลา 13.00 น. ณ ห้องประชุม ชั้น 8 อาคารเรียนรวมและอำนวยการ มหาวิทยาลัย ราชภัฏกำแพงเพชร (2560,12 ตุลาคม หน้า 12-15) ที่พบว่าปัญหาหรืออุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้าง คือ

- การกำหนดคุณลักษณะสุ่มเสี่ยงให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง หรือระบุยี่ห้อสิ่งของที่ซื้อแบบ เจาะจง มีแนวทางการแก้ไขปัญหาโดย กำหนดให้มีการทบทวนการกำหนดคุณลักษณะ/แบบรูปารายการ ละเอียด/ขอบเขตงาน (TOR) และราคากลาง และเสนอแนวปฏิบัติสำหรับคณะกรรมการกำหนดคุณลักษณะ/ แบบรูปารายการละเอียด/ขอบเขตงาน (TOR) และราคากลาง ได้แก่ ไม่กำหนด คุณลักษณะที่เฉพาะเจาะจง เช่น การระบุยี่ห้อ ตรวจสอบคุณลักษณะให้เข้าเกณฑ์อย่าง น้อย 3 ยี่ห้อ (มีรายละเอียดเหมือน และ/หรือ ใกล้เคียงกัน) ตรวจสอบรายละเอียด ของเนื้อหา งาน การประมาณราคาให้ ถูกต้อง ครบถ้วน ก่อนเสนออนุมัติ เพื่อดำเนินการจัดหา

- การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ บางรายการพบว่าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของโครงการ เช่น การกำหนดคุณลักษณะครุภัณฑ์ที่เฉพาะ ในงานก่อสร้าง, การกำหนดการปรับปรุงอาคารห้องเรียนในงานครุภัณฑ์

- ทั้งการกำหนดราคากลางและคุณลักษณะเฉพาะและ/หรือรูปแบบรายการละเอียดไม่ชัดเจน ขาดไม่สมบูรณ์ ไม่เพียงพอ หรือไม่เหมาะสม เทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้คุณลักษณะเกิดความล้าสมัย หรือยกเลิกการผลิต จึงต้องปรับเปลี่ยนหลายรอบ ทำให้การปฏิบัติงานล่าช้ากว่ากำหนด

7. ด้านการตัดสินใจของผู้ตรวจรับพัสดุหรือคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ พบปัญหามากที่สุด คือ ไม่ตรวจรับ เนื่องจากเห็นว่าพัสดุที่ส่งมามีคุณภาพ ชนิด ประเภท และปริมาณไม่ตรงกับที่เสนอมาน โดยมิได้มีการแก้ไขปัญหาคือ กรณีส่งมอบไม่ตรงตามคุณภาพ ชนิด ประเภท และปริมาณ ที่เสนอมาน จะไม่รับมอบและติดตามผู้ขายจนกว่าจะได้รับมอบพัสดุที่ถูกต้อง

ไม่สอดคล้องกับ รายงานการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2564 ของกองคลัง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ที่ได้สรุปปัญหา อุปสรรค ของการจัดซื้อจัดจ้างไว้ การส่งมอบงานตามสัญญา เป็นไปด้วยความล่าช้า เนื่องจากการดำเนินงานตามสัญญาอยู่ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้ตรวจรับพัสดุจะให้ดำเนินการในส่วนของการปรับหรือลด ค่าปรับต่อไป

ไม่สอดคล้องกับเอกสารประกอบการประชุม คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องนำเสนอเพื่อพิจารณา วาระที่ 5.3 การพิจารณาการเร่งรัด ติดตาม การใช้จ่ายเงินภาครัฐ (เล่มที่ 1 รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564) ครั้งที่ 12/2563 วันอังคารที่ 12 ตุลาคม 2564 เวลา 13.00 น. ณ ห้องประชุม ชั้น 8 อาคารเรียนรวมและอำนวยการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (2560,12 ตุลาคม หน้า 12-15) ที่พบปัญหาหรืออุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้าง คือ คู่สัญญาขอเปลี่ยนสินค้าหรือคุณลักษณะที่ได้ตกลงไว้ในสัญญาหรือข้อตกลง ด้วยเหตุผล เช่น มีการยกเลิกผลิต เทคโนโลยีเปลี่ยนไป ทำให้ไม่สามารถส่งมอบพัสดุได้ตรงตามข้อกำหนด หรือ ขอย้ายระยะเวลาในการส่งมอบพัสดุ จากผลกระทบการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบได้ ตามสัญญาหรือข้อตกลงได้ คิดปัญหาเรื่องการขนส่งสินค้าจากภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้ตรวจรับพัสดุจะให้ดำเนินการในส่วนของการปรับหรือลด ค่าปรับต่อไป

8. ด้านการตรวจรับพัสดุและการบริหารสัญญา พบปัญหามากที่สุด คือ ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็น คณะกรรมการติดตามการหรือลาไม่สามารถดำเนินการตรวจรับได้ โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ หาก คณะกรรมการไม่สามารถดำเนินการได้จะต้องจัดทำบันทึกขอเปลี่ยนคณะกรรมการ เพื่อให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างดำเนินต่อไปได้

ไม่สอดคล้องกับ เอกสารประกอบการประชุม คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องนำเสนอเพื่อพิจารณา วาระที่ 5.3 การพิจารณาการเร่งรัด ติดตาม การใช้จ่ายเงินภาครัฐ (เล่มที่ 1 รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564) ครั้งที่ 12/2563 วันอังคารที่ 12 ตุลาคม 2564 เวลา 13.00 น. ณ ห้องประชุม ชั้น 8 อาคารเรียนรวมและอำนวยการ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏกำแพงเพชร (2560,12 ตุลาคม หน้า 12-15) ซึ่งพบปัญหาหรืออุปสรรค คือ มีการบริหารสัญญาหลาย สัญญาในเวลาเดียวกัน และผู้ควบคุมงานคนเดียวกัน ทำให้มีความเสี่ยงต่อการบริหารสัญญา มีปริมาณงาน เพิ่มงานลด ที่เกิดจากปัญหาหน้างาน ระหว่างการบริหารสัญญา ทำให้งานล่าช้า และมีความเสี่ยงต่อการ คำนวณราคาใหม่ในระยะเวลากระชั้นชิด

9. ด้านการเบิกจ่ายชำระค่าพัสดุ พบปัญหามากที่สุด คือ เบิกจ่ายล่าช้า เนื่องจากเอกสารประกอบการ เบิกจ่ายไม่ถูกต้อง โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ เจ้าหน้าที่พัสดุต้องตรวจสอบเอกสารให้ครบถ้วน ถูกต้องก่อนส่งเบิกจ่าย

ไม่สอดคล้องกับ เอกสารประกอบการประชุม คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องนำเสนอเพื่อพิจารณา วาระที่ 5.3 การพิจารณาการเร่งรัด ติดตาม การใช้ จ่ายเงินภาครัฐ (เล่มที่ 1 รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564) ครั้งที่ 12/2563 วัน อังคารที่ 12 ตุลาคม 2564 เวลา 13.00 น. ณ ห้องประชุม ชั้น 8 อาคารเรียนรวมและอำนวยการ มหาวิทยาลัย ราชภัฏกำแพงเพชร (2560,12 ตุลาคม หน้า 12-15) ที่พบว่าควรมีการเร่งรัดติดตามการเบิกจ่ายให้เป็นไปตาม แผนงาน โครงการที่กำหนด จะได้ไม่ต้องเร่งเบิกจ่ายในไตรมาส 4 ทำให้เสี่ยงต่อการตรวจสอบไม่ ละเอียด อาจดำเนินการ ไม่ครอบคลุมได้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการศึกษายังพบปัญหาด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ทั้งในด้าน ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ คือ ตัวเจ้าหน้าที่พัสดุเอง และด้านผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการในคณะต่างๆ ซึ่ง ในด้านผู้ปฏิบัติงานพัสดุ นอกจากพบปัญหาที่ตัวเจ้าหน้าที่พัสดุไม่เข้าใจในขั้นตอนและวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ทำให้การดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนหรือไม่ทันต่อการใช้งานแล้วยังพบปัญหาการมีจำนวนเจ้าหน้าที่ พักศุน้อยหรือเปลี่ยนแปลงบ่อย ส่งผลให้การปฏิบัติงานล่าช้ากว่ากำหนด และในศาลเยาวชนและครอบครัว ยังไม่มีตำแหน่งนักวิชาการพัสดุโดยตรงจึงมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ในตำแหน่งอื่นปฏิบัติหน้าที่พัสดุแทน ซึ่ง บางครั้งเจ้าหน้าที่ดังกล่าวยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านพัสดุ ดังนั้น ตัวเจ้าหน้าที่พัสดุหรือ ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ ต้องหมั่นศึกษาระเบียบปฏิบัติด้านพัสดุ เพื่อให้การ ปฏิบัติงานถูกต้องและรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อีกทั้งต้องจัดลำดับความสำคัญของงานและเร่ง ดำเนินการให้แล้วเสร็จทันกำหนดเวลา

สำหรับผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการในคณะต่างๆ พบว่า บางครั้งผู้ที่ได้รับการแต่งตั้ง ไม่มีความรู้ความเข้าใจในงานที่ได้รับแต่งตั้ง เพียงแต่เข้ามาทำตามหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งเท่านั้น ดังนั้นผู้ ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการในคณะต่างๆ ต้องศึกษาระเบียบที่เกี่ยวข้องกับงานที่ได้รับแต่งตั้งโดย มีเจ้าหน้าที่พัสดุเป็นผู้ช่วยแนะนำเพื่อให้การปฏิบัติงานด้านพัสดุมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อ หน่วยงาน

เอกสารอ้างอิง

- กรกช อ่อนนุ่ม . (2562:228-231). *ปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. สืบค้นเมื่อ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2565. จากเว็บไซต์ <https://so05.tci-thaijo.org/article.pdf>
- กรมบัญชีกลาง ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ. *พระราชบัญญัติ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560* หมวด 6 การจัดซื้อจัดจ้าง (ราชกิจจานุเบกษา (2560,24 กุมภาพันธ์) ตอนที่ 24 ก เล่ม 134 หน้า 32 - หน้า 36) สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2565. จากเว็บไซต์ http://www.gprocurement.go.th/new_index.html
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กองคลัง . *รายงานการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2564*. สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2565. จากเว็บไซต์ https://www.dbd.go.th/article_20220202150302.pdf
- ธินิดา เฉยแสง และ พัชรหทัย จารุทวีผลนุกูล.(2564). *พฤติกรรมกรซื้อและส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางแมค (M•A•C) ของผู้หญิงวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร*. มหาวิทยาลัยรังสิต.สืบค้นเมื่อ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2565. จากเว็บไซต์ <https://rsujournals.rsu.ac.th/article.pdf>
- มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.*เอกสารประกอบการประชุม คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร* ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องนำเสนอเพื่อพิจารณา วาระที่ 5.3 การพิจารณาการเร่งรัด ติดตามการใช้จ่ายเงินภาครัฐ (เล่มที่ 1 รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564) ครั้งที่ 12/2563 วันอังคารที่ 12 ตุลาคม 2564 เวลา 13.00 น. ณ ห้องประชุม ชั้น 8 อาคารเรียนรวมและอำนวยการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (2560,12 ตุลาคม หน้า 12-15) .สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2565.จากเว็บไซต์ <https://pcm.kpru.ac.th/contents/edms/EDMS-ReportTrace-202204241650774.pdf>
- สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์. *รายงานผลการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*. สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2565.จากเว็บไซต์ <https://www.thaimediafund.or.th/download/tmfannualreport2021>
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ .(2560,อ้างอิงใน ธินิดา เฉยแสง และ พัชรหทัย จารุทวีผลนุกูล.2564). *พฤติกรรมกรซื้อและส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางแมค (M•A•C)ของผู้หญิงวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร*. มหาวิทยาลัยรังสิต. สืบค้นเมื่อ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2565. จากเว็บไซต์ <https://rsujournals.rsu.ac.th/article.pdf>
- McNamara, C. (1999). *Basic guidelines to problem solving and decision making*. Retrieved from <http://www.authenticityconsulting.com>